

SINTEZA

**obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul legii pentru modificarea
Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe**
*(consolidarea cadrului normativ aplicabil
dreptului de autor și drepturilor conexe)*
(etapa anunțului de inițiere)

Autoritățile/ entitățile	Nr. crt.	Conținutul obiecției, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
AN „COPYRIGHT”, AO ANPFI, AO AUTHORITY, AO ARTTON	1.	La art. 71 alin. (5), textul se expune în următoarea redacție: „(5) Remunerația compensatorie pentru copia privată este egală cu 1,5 % pentru echipamente și suporturi materiale, calculată din:...”. Nivelul actual de 0,3% al remunerației compensatorii pentru copia privată este unul insuficient și nu corespunde cerinței de „compensație echitabilă” prevăzute de Directiva 2001/29/CE, astfel cum este interpretată în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. În majoritatea statelor membre ale UE, nivelul real al compensației este semnificativ mai ridicat, echivalentul procentual depășind frecvent 1%–5% din valoarea echipamentelor și suporturilor. Interpretarea Curții de Justiție a UE Hotărârile CJUE (ex: C-467/08 Padawan, C-463/12 Copydan) spun clar compensația trebuie: - să reflecte prejudiciul real suferit de titulari - să fie proporțională cu utilizarea	Obiectivul prezentului proiect de lege constă în transpunerea integrală a actelor UE din domeniu, aspect ce rezultă din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (acțiunea normativă nr. 5 din Anexa A la Capitolul 7 „Dreptul proprietății intelectuale”, Clusterul 2 „Piața internă”). Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională are drept scop armonizarea legislației statelor membre ale Uniunii Europene privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu un accent deosebit pe mediul digital și societatea informațională. Considerentul 35 din Directiva 2001/29/CE statuează că <i>“în cazul anumitor excepții sau limitări, titularii drepturilor trebuie să primească o compensație echitabilă pentru a fi despăgubiți corespunzător pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate. La determinarea formei, a modalităților detaliate și a posibilelor niveluri ale acestei</i>

	- să nu fie simbolică Astfel, actualul 0,3% = nivel simbolic, nu „compensație echitabilă”. Nivelul actual de 0,3% al remunerației compensatorii pentru copia privată este unul pur simbolic și nu corespunde cerinței de compensație echitabilă prevăzute de Directiva 2001/29/CE. În condițiile în care utilizarea operelor prin copiere privată este larg răspândită și generează un prejudiciu real titularilor de drepturi, o remunerație de doar 0,3% nu reflectă nici valoarea economică a utilizării, nici necesitatea unei compensări efective. Comparativ cu statele membre ale Uniunii Europene, unde nivelul compensației este semnificativ mai ridicat, actualul mecanism din Republica Moldova creează un dezechilibru evident între utilizatori și titularii de drepturi și nu asigură o protecție reală a acestora. Prin urmare, majorarea nivelului remunerației la cel puțin 1,5% este necesară pentru a asigura o compensare reală, proporțională și conformă cu standardele europene, precum și pentru a restabili echilibrul între interesele utilizatorilor și cele ale creatorilor.”	<i>compensații echitabile, ar trebui să se țină cont de împrejurările specifice fiecărui caz. În evaluarea acestor împrejurări, un criteriu util ar fi potențialul prejudiciu cauzat titularului de drept prin actul în cauză”.</i> Potrivit art. 56 din Legea nr. 230/2022, copia privată și reprografierea se subscriu în categoria limitărilor de la dreptul de reproducere. Totodată, de menționat că Directiva 2001/29/CE nu instituie un quantum fix sau o sumă prestabilită a compensației, dar configurează un cadru metodologic bazat pe criterii flexibile, lăsând determinarea valorică la latitudinea statelor membre în funcție de circumstanțele specifice și de prejudiciul efectiv cauzat. Prin urmare, actualizarea sau reexaminarea cuantumului actual al remunerației compensatorii pentru copie privată și reprografiere presupune întâi de toate o analiză economică complexă ce implică mai mulți factori și consultări cu toate părțile implicate. Respectiv, acest subiect ar putea constitui obiectul unui alt proiect de act normativ, condiționată de analiza de impact a acestor mecanisme.
2.	La art. 93, lit. e) se completează în final cu textul: „Actele sau rapoartele de monitorizare întocmite în rezultatul acesteia prin mijloace de înregistrare audio, foto, video au forță probantă și pot fi utilizate ca probe în procesele civile, contravenționale sau penale;”.	Nu se acceptă În primul rând, propunerea înaintată nu este însoțită de nici un argument, implicit prin prisma actelor UE ce urmează fi transpuse prin prezentul proiect de act normativ. În cel de-al doilea rând, aspectele cu privire la administrarea probelor în procesele civile,

		contravenționale sau penale sunt reglementate de Codul de procedură civilă, Codul de procedură penală și respectiv, Codul contravențional. Astfel, potrivit art. 117 alin. (2) din Codul de procedură civilă, <i>în calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea cauzei, din depozițiile martorilor, din înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, din concluziile experților.</i> Potrivit art. 93 alin. (2) din Codul de procedură penală, <i>în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace:</i> <i>1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, victimei, părții vătămate, părții civile, părți civilmente responsabile, martorului, specialistului, expertului;</i> <i>2) raportul de expertiză judiciară;</i> <i>3) corpurile delict;</i> <i>4) procesele-verbale privind acțiunile de urmărire penală și ale cercetării judecătorești;</i> <i>5) documentele (inclusiv cele oficiale);</i> <i>6) înregistrările audio sau video, fotografiile;</i> <i>7) constatările tehnico-științifice și medico-legale;</i> ... În esență, prevederi similare se regăsesc în art. 425 alin. (2) din Codul contravențional.
3.	Art. 101 se completează cu alineatele (2¹), (6¹), (9) și (10) cu următorul cuprins: „(2¹) Organizațiile de gestiune colectivă pot solicita în negocieri o remunerație minimă ce urmează a fi achitată de către utilizatori pentru	Nu se acceptă Propunerea înaintată parțial se regăsește în proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (procedura de

	asigurarea unui venit minim titularilor de drepturi în cazul în care sumele echivalentului remunerației procentuale sunt mai mici decât suma remunerației minime stabilită. (6¹) Pentru activitatea de retransmitere prin cablu și activitatea de retransmisie a programelor de radio și televiziune, remunerațiile se stabilesc prin negociere între părți și pot avea formă procentuală din cifra totală de afaceri, dar cu stabilirea unei remunerații minime garantate. (9) În cazul în care părțile din comisia de negociere nu ajung la o înțelegere în termenul prevăzut la art. 100 alin. (5), negocierile se consideră eșuate și se consemnează într-un protocol, care se depune la AGEPI în termen de 3 zile de la semnarea acestuia. (10) În cazul în care în condițiile alin. (9) negocierile eșuează și pentru dreptul pentru care au fost inițiate negocierile nu există nicio metodologie publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, oricare dintre părți poate depune o cerere la AGEPI prin care să solicite emiterea metodologiei pentru acel drept. Ținând cont de criteriile prevăzute la art. 100 alin. (6), precum și de argumentele și probele aduse de către părți, AGEPI emite o metodologie în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii, care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în termen de 5 zile lucrătoare. Metodologia emisă de către	negociere a metodologiilor), înregistrat de Cancelaria de Stat cu numărul unic 293/AGEPI/2025. În cadrul reuniunii Comitetului de Asocierie în configurația Comerț din 18–19 noiembrie 2025, Comisia Europeană și-a exprimat interesul de a examina aceste proiect, care a fost transmis spre consultare Comisiei în luna decembrie 2025. Proiectul de lege menționat poate fi accesat la link-ul: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-legii-pentru-modificarea-legii-nr-2302022-privind-dreptul-de-autor-si-drepturile-conexe/14248.
--	---	--

		AGEPI poate fi contestată în instanța de judecată”.	
4.	Art. 102 se completează cu alin. (2 ²), cu următorul cuprins: (2 ²) Metodologiile publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova se aplică de la data avizării organizațiilor de gestiune colectivă potrivit dispozițiilor prezentei legi, indiferent de durata negocierii metodologiilor și data publicării acestora.”	Nu se acceptă Propunerea înaintată nu este însoțită de nici un argument, implicit prin prisma actelor UE ce urmează fi transpuse prin prezentul proiect de act normativ. Suplimentar, nu s-a ținut cont că în prezent sunt metodologii negociate pentru un termen de 3 ani, iar ulterior expirării acestui termen, în condițiile art. 102 alin. (3) din Legea nr. 230/2022, organizațiile de gestiune colectivă, utilizatorii sau asociațiile reprezentative ale acestora, pot formula o nouă cerere de inițiere a procedurilor de negociere a metodologiilor. Mai mult, nu s-a ținut cont nici de aspectul desemnării collectorului care ar putea fi diferit decât precedentul, iar aplicarea stricto sensu a propunerilor ar conduce la dublarea achitării remunerației. Totodată, părțile participante la negocieri pot conveni/negocia/stabili ca sumele datorare să fie achitate dintr-un anume moment și acest aspect să se regăsească în Metodologie, fapt ce se regăsește și în anumite Metodologii care deja au fost negociate, ca exemplu cea pe Copie privată (https://agepi.gov.md/ro/content/metodologiitarife).	
5.	La art. 118, alin. (2) se completează cu lit. c) și d) cu următorul cuprins: „c) ca alternativă la lit. a) sau lit. b), poate hotărî, încasarea unei despăgubiri de la trei până la zece salarii minime pe țară, pentru fiecare drept încălcat. d) ca alternativă la lit. a), lit. b) sau lit. c), poate hotărî, încasarea unei despăgubiri de la trei	Nu se acceptă Prin redacția în vigoare a art. 118 alin. (2) din Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, a fost asigurată transpunerea art. 13 alin. (1) din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, potrivit căruia:	

		până la zece salarii minime pe țară, în cazul utilizării operelor și/sau altor obiecte protejate fără obținerea acordului sau contractului de licență.”	„La stabilirea daunelor-interese, autoritățile judecătorești: (a) iau în considerare toate aspectele necesare, cum ar fi consecințele economice negative suferite de partea prejudiciată, în special câștigul nerealizat, orice beneficiu fără justă cauză realizat de contravenient și, dacă este cazul, alte elemente în afara factorilor economici, cum ar fi prejudiciul moral cauzată titularului dreptului prin încălcarea drepturilor sale sau (b) ca alternativă la litera (a), pot hotărî, dacă este cazul, să fixeze o valoare forfetară pentru daunele-interese, pe baza unor elemente cum ar fi, cel puțin, valoarea redevențelor sau drepturilor care ar fi fost datorate în cazul în care contravenientul ar fi cerut autorizația de a utiliza dreptul de proprietate intelectuală respective”. Prin urmare, mecanismul reglementat de art. 13 alin. (1) din Directiva 2004/48/CE asigură o corelare strictă între cele două modalități alternative de stabilire a despăgubirilor de către instanța de judecată (analiza cumulativă a factorilor de impact prevăzută la lit. a) și, respectiv, determinarea unei valori forfetare conform lit. b)). În acest context, se consideră că propunerea înaintată excedează cadrului normativ european de referință, extinzând în mod nejustificat obiectul și limitele acestei reglementări.
	6.	Legea se completează cu art. 118¹ cu următorul cuprins: „Articolul 118¹ . Cheltuieli de judecată (1) La depunerea cererii în cauzele privind dreptul de autor, drepturile conexe sau alte	Nu se acceptă Aspectele cu referire la cheltuielile de judecată (care se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei) sunt reglementate de

	drepturi protejate de prezenta lege, persoanele specificate la art. 110 alin. (2) se scutesc de achitarea taxei de stat. (2) Cheltuielile de judecată rezonabile și proporționale și alte cheltuieli suportate de partea care a avut câștig de cauză, sunt încasate de la persoana care a pierdut procesul.”	Codul de procedură civilă (Cap. VII, art. 82 - 99) și corespunzător, de Legea taxei de stat nr. 213/2023.
7.	Art. 123 se completează cu alin. (8) cu următorul cuprins: „(8) Prezenta lege nu afectează atribuțiile, drepturile, obligațiile, capacitatea de exercițiu, capacitatea de folosință, inclusiv capacitatea de folosință și capacitatea de exercițiu a drepturilor procedurale civile a organizațiilor de gestiune colectivă, care la data intrării în vigoare a prezentei legi, își desfășurau activitatea în condițiile avizelor și deciziilor eliberate de AGEPI în baza Legii nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.”	Nu se acceptă Propunerea respectivă nu are relevanță în condițiile prevederilor art. 123 din Legea nr.230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (norme tranzitorii), care prevede aria de protecție a actelor încheiate/emise în condițiile Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.
8.	La art. 103 alin. (3) lit. a), excluderea cuvintelor „cu indicarea distinctă a TVA-ului”. Abrogarea acestei sintagme va asigura o mai mare claritate și va elimina complicațiile fiscale inutile, în conformitate cu practicile internaționale și reglementările europene. Această modificare va facilita gestionarea eficientă și transparentă a remunerațiilor autorilor, înlăturând povara administrativă suplimentară și protejând autorii de posibile confuzii legate de aplicarea TVA-ului în cazul remunerațiilor colectate de organizațiile de gestiune colectivă.	Nu se acceptă Potrivit articolului 2 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată (în continuare – Directiva TVA), sunt supuse TVA-ului prestarea de servicii efectuate cu titlu oneros pe teritoriul unui stat membru de către o persoană impozabilă care acționează ca atare. În temeiul articolului 24 alineatul (1) din această directivă, orice operațiune care nu constituie o livrare de bunuri trebuie considerată prestare de servicii. Articolul 25 din Directiva TVA enumeră, cu titlu indicativ, trei operațiuni diferite care pot fi calificate drept „prestări de servicii”, printre care cea enumerată

		la articolul 25 litera (a) menționat, care constă în cesiunea de bunuri necorporale. Drept urmare, art. 2 alin. (1) lit. (c) din Directiva TVA trebuie interpretat în sensul că un titular de drepturi de autor asupra unor opere muzicale efectuează o prestare de servicii cu titlu oneros în beneficiul unui organizator de spectacole, consumator final, atunci când acesta este autorizat, printr-o licență neexclusivă, să comunice public aceste opere în schimbul plății unor remunerații percepute de un organism de gestiune colectivă desemnat, care acționează în nume propriu, dar în contul acestui titular de drepturi de autor - a se vedea cauza CJUE C-501/19 UCMR-ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor împotriva Asociației Culturale „Suflet de Român”. Suplimentar, redacția art. 103 va fi parte componentă a unui alt proiect de amendare a Legii nr. 230/2022 și va fi analizat per ansamblu în acel context. Totodată, subiectul TVA raportat la sumele colectate de organizațiile de gestiune colectivă/structura comună de colectare diferă de la o țară la alta, respectiv, necesită o analiză suplimentară și coordonare cu autoritățile responsabile. Totodată, se va lua în considerație exceptarea indicării distincte a TVA-ului pentru remunerațiile prevăzute de art. 71 și art. 72 din Legea nr. 230/2022, având în vedere Hotărârea CJUE, SAWP, C-37/16.
9.	Completarea art. 121 cu alin. (4) cu următorul cuprins: „(4) Remunerațiile colectate de organizațiile de gestiune colectivă și de structurile comune de colectare pentru autorii și titularii de drepturi nu sunt supuse taxei pe	Potrivit art. 121 alin. (2) din Legea nr. 230/2022, <u>remunerația datorată autorilor și interpreților ca urmare a utilizării operelor și a altor obiecte protejate beneficiază de aceeași protecție ca și salariile, inclusiv</u>

		valoare adăugată (TVA) și beneficiază de scutire de TVA”. Argumente pentru introducerea alin. (4): 1. Claritate legislativă: va asigura claritate juridică privind scutirea de TVA pentru remunerațiile colectate atât de organizațiile de gestiune colectivă, cât și de structurile comune de colectare. Aceasta va evita confuzia sau aplicarea incorectă a TVA asupra acestor sume. 2. Conformitatea cu legislația europeană: În multe țări, remunerațiile colectate de organizațiile de gestiune colectivă sunt scutite de TVA, având în vedere că acestea nu sunt tranzacții comerciale obișnuite, ci remunerații pentru utilizarea operelor protejate. Prin urmare, reglementarea națională în acest sens va fi în acord cu bunele practici internaționale și directivele europene aplicabile. 3. Simplificarea procesului administrativ: Scutirea de TVA va reduce sarcinile administrative ale organizațiilor de gestiune colectivă și ale structurilor comune de colectare, care nu vor trebui să aplice și să raporteze TVA, astfel simplificând procesul de colectare și distribuire a remunerațiilor. 4. Protecția financiară a autorilor: Scutirea de TVA va asigura că autorii și titularii de drepturi nu vor fi afectați de un impozit suplimentar asupra remunerațiilor colectate pentru utilizarea operelor lor, oferindu-le o protecție financiară suplimentară.	în sensul că nu poate fi urmărită în cadrul procedurii de executare decât în aceleași condiții ca și salariul. Totodată, subiectul TVA raportat la sumele colectate de organizațiile de gestiune colectivă/structura comună de colectare diferă de la o țară la alta, respectiv, necesită o analiză suplimentară și coordonare cu autoritățile responsabile.
	10.	Abrogarea alin. (8) și alin. (9) din art. 103. Este justificată din mai multe motive, în special	Redacția art. 103 va fi parte componentă a unui alt proiect de amendare a Legii nr. 230/2022 și va fi

		pentru a asigura o reglementare mai flexibilă și mai eficientă a procesului de desemnare a colectorilor și a activității organizațiilor de gestiune colectivă.	analizat per ansamblu în acel context. Or, prezentul proiect de lege se axează nemijlocit pe transpunerea actelor UE din domeniu. Suplimentar, se consideră că excluderea termenului de desemnare a colectorului ar presupune indirect o monopolizare a acestei calități și va aduce atingere principiului bunei guvernări a gestiunii colective.
11.	Modificarea art. 103 alin. (5) lit. c), substituind sintagma „cu un nivel minim de cheltuieli” cu un criteriu universal acceptat în legislațiile europene. Acest criteriu vizează „deținerea de contracte de reprezentare reciprocă cu organizații de gestiune colectivă similare din alte țări”, care este un criteriu fundamental în evaluarea capacității unei organizații de gestiune colectivă de a funcționa eficient și conform standardelor internaționale.	A se vedea pct. 10 din sinteză, în partea ce ține de redacția art. 103.	
12.	La art. 78 alin. (3) lit. a), excluderea cuvintelor „cu excepția comunicării publice în cinematografe” și înlocuirea acesteia cu o formulare care să includă și cinematografele în mecanismul de gestiune colectivă extinsă. Articolul menționat prevede că anumite drepturi sunt supuse gestiunii colective extinse, cu excepția unui aspect important: „cu excepția comunicării publice în cinematografe”. Această excepție poate crea o discriminare în ceea ce privește tratamentul drepturilor autorilor și titularilor de drepturi și poate contraveni principiilor de echitate și transparență promovate de legislația europeană și internațională.	Nu se acceptă Potrivit considerentului 47 din Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE <i>este important ca mecanismele de acordare a licențelor colective cu efect extins să fie aplicate numai în domenii de utilizare bine definite, în care obținerea unei autorizații din partea titularilor de drepturi pe bază individuală este în mod obișnuit atât de oneroasă și nepractică încât tranzacția de acordare a licențelor necesare, și anume o tranzacție care implică o licență care acoperă toți titularii de drepturi vizați, devine puțin probabilă, ca urmare a</i>	

	În multe țări europene și la nivel internațional, drepturile autorilor și ale titularilor drepturilor conexe, inclusiv în domeniul cinematografiei, sunt protejate în mod similar, iar colectarea remunerației pentru utilizarea operelor în cinematografe este considerată esențială pentru asigurarea unei gestionări corecte a drepturilor de autor. De asemenea, instituirea unei excepții pentru cinematografe poate crea un cadru legislativ inegal, care poate afecta negativ remunerațiile cuvenite creatorilor de opere cinematografice. Argumente pentru excluderea sintagmei „cu excepția comunicării publice în cinematografe”: 1. Alinierea la legislația europeană și internațională: În Uniunea Europeană, prin Directiva 2014/26/UE, drepturile autorilor și ale titularilor de drepturi conexe sunt reglementate astfel încât colectarea remunerației pentru utilizarea operelor în cinematografe să fie supusă gestiunii colective. De asemenea, în cadrul Convenției de la Berna și în tratatele WIPO (Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale), există un principiu general conform căruia drepturile autorilor și conexe trebuie să fie protejate în mod echitabil, iar remunerațiile corespunzătoare trebuie colectate pentru toate formele de utilizare a operelor protejate, inclusiv în cinematografe. 2. Practicile internaționale: Organizațiile internaționale de gestiune colectivă, precum	<i>naturii utilizării sau a categoriilor de opere sau de alte obiecte protejate în cauză. Astfel de mecanisme ar trebui să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii în ceea ce privește tratamentul aplicat titularilor de drepturi, inclusiv titularilor de drepturi care nu sunt membri ai organismului de gestiune colectivă. În special, simplul fapt că titularii de drepturi afectați nu sunt resortisanți, rezidenți sau nu sunt stabiliți în statul membru al utilizatorului care solicită licența nu ar trebui să fie în sine un motiv pentru a considera obținerea drepturilor atât de oneroasă și nepractică încât să justifice utilizarea acestor mecanisme. Este la fel de important ca utilizarea care face obiectul licenței să nu afecteze în mod negativ valoarea economică a drepturilor relevante și să nu îi priveze pe titularii de drepturi de beneficii comerciale semnificative.</i> Art. 12 din aceeași Directivă permite statelor membre să recurgă la gestiunea colectivă extinsă doar în „domenii de utilizare bine definite”, acolo unde obținerea autorizațiilor individuale de la fiecare titular de drepturi este, în mod tipic, oneroasă și impracticabilă, adică acolo unde există un eșec de piață cauzat de multitudinea de titulari și de utilizatori (de exemplu: comunicarea publică a muzicii de fundal în mii de magazine, restaurante sau baruri). Exploatarea cinematografică nu se află în această situație. Difuzarea unui film în sălile de cinema funcționează pe baza unui lanț de licențiere exclusivă: producătorul filmului obține, încă din faza de producție, cesiunile sau licențele necesare pentru toate operele încorporate (muzică, scenariu etc.), iar
--	---	---

	SACEM (Franța), PRS for Music (Marea Britanie) sau ASCAP și BMI (SUA), colectează remunerații pentru comunicarea publică a operelor nu doar în contexte generale, dar și pentru proiecțiile cinematografice. Aceste organisme consideră că utilizarea operelor într-un cinematograf, chiar dacă publicul este într-un cadru specific, este o formă de utilizare comercială, iar drepturile autorilor trebuie protejate și remunerațiile colectate în mod corect. 3. Beneficiul autorilor și titularilor de drepturi: Abrogarea excepției pentru cinematografe ar însemna o protecție mai largă și mai uniformă a drepturilor autorilor, inclusiv în sectorul cinematografic. În prezent, autorii de opere cinematografice sunt adesea necompensați pentru utilizarea publică a operelor lor în cinematografe, ceea ce poate afecta viabilitatea economică a industriei creative. Colectarea remunerației ar sprijini dezvoltarea acestora și ar încuraja noi investiții în sectorul cultural. 4. Echitate în colectarea remunerațiilor: Aplicarea excepției pentru cinematografe poate duce la o situație inechitabilă, în care drepturile de autor pentru comunicarea publică a operelor în cinematografe sunt tratate diferit față de alte tipuri de utilizare publică, cum ar fi în cadrul concertelor sau al altor evenimente publice. Un sistem de colectare uniformă, aplicabil și cinematografelor, ar garanta tratament echitabil și transparent pentru toți titularii de drepturi.	exploatarea filmului (distribuția către cinematografe) se face prin contracte de distribuție negociate direct, exclusiv, per film și per teritoriu, cu un număr relativ redus și bine identificat de operatori de cinema. Nu există, așadar, eșecul de piață pe care gestiunea colectivă extinsă e menită să îl corecteze, iar a permite unei organizații de gestiune colectivă să acorde, suplimentar, o licență cu efect extins pentru „comunicarea publică” a acelorași opere prin proiecție în cinematograf ar crea un nivel paralel de autorizare peste un drept deja exercitat individual de titular, ar risca o dublă remunerație pentru același act de exploatare și ar afecta caracterul exclusiv al drepturilor de distribuție pe care se bazează finanțarea producției cinematografice. Nu pot fi reținute argumentele bazate pe principiile de echitate, transparență sau egalitate, or acceptarea propunerii ar restrânge dreptul exclusiv al titularului de drepturi prevăzut la art. 3 alin. (2) lit. c) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, ceea ce ar favoriza mai mult o organizație de gestiune colectivă decât pe titularul de drepturi.
--	--	---

Asociația Obștească Asociația pentru	13.	Modificarea art. 99 alin. (5) lit. a) în sensul excluderii sintagmei „modul de împărțire a remunerației pe fiecare categorie de titulari de drepturi” În mod natural, remunerațiile pentru drepturile de autor și conexe sunt stabilite și negociate între organizațiile de gestiune colectivă și utilizatori. Totuși, repartizarea exactă a remunerațiilor între titularii de drepturi este un proces intern al organizației respective, iar aceasta nu poate fi obiect de negociere directă cu utilizatorii. Practic, utilizatorii nu pot impune condiții cu privire la modul în care organizațiile de gestiune colectivă distribuie remunerațiile între membrii lor, întrucât acest lucru ține de structura internă și de regulamentele interne ale organizației respective. Detaliile specifice privind împărțirea remunerațiilor trebuie reglementate intern de către organizațiile de gestiune colectivă, fără a implica utilizatorii în acest proces.	Nu se acceptă Reieșind din prevederile Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, unul din principiile gestiunii colective constă în transparența activității entităților mandatate să reprezinte interesele autorilor și titularilor de drepturi. În condițiile art. 101 alin. (8) din Legea nr. 230/2022, protocolul și metodologiile se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prin urmare, modul de împărțire a remunerațiilor pentru fiecare categorie de titulari de drepturi, constituie un element al transparenței activității organizației de gestiune colectivă și acest element trebuie să fie public.
	14.	Art. II. Legea taxei de stat nr. 213/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306–309/549) se modifică după cum urmează: Punctul 1.12. din Anexa nr. 1 se completează în final cu cuvintele „, , cu excepția acțiunilor ce reies din dreptul de autor și drepturile conexe”.	Nu se acceptă Propunerea înaintată nu se subscie în obiectul de reglementare a proiectului. Or, nici autorul propunerii nu a indicat norma UE din domeniu ce ar determina necesitatea operării acestui amendament.
	15.	La art. 3, noțiunea „furnizor de serviciu online de partajare de conținut” se modifică și va avea următorul cuprins:	În principiu, noțiunea propusă nu diferă de noțiunea actuală care se regăsește în art. 3 din Legea nr. 230/2022.

Drepturile la Reproducerea Opereilor „ADERO”		„furnizor de serviciu online de partajare de conținut – furnizor al unui serviciu al societății informaționale al cărui scop principal sau unul dintre scopurile principale este de a stoca și de a oferi publicului acces la un volum semnificativ de opere protejate prin drept de autor sau de alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi, pe care le organizează și le promovează în scop lucrativ.” Amendamentul propus clarifică noțiunea de „furnizor de serviciu online de partajare de conținut”, precizând că scopul principal sau unul dintre scopurile principale ale acestor servicii este stocarea și oferirea accesului public la un volum semnificativ de opere încărcate de utilizatori. Această modificare urmărește: clarificarea statutului juridic al platformelor online, delimitarea acestora de alte tipuri de furnizori de servicii ale societății informaționale, asigurarea unei interpretări uniforme a normei în practică.	
	16.	Art. 6 alin. (1) se completează cu lit. f) cu următorul cuprins: f) operelor ai căror autori sunt cetățeni ai statelor parte la tratatele internaționale în domeniul dreptului de autor la care Republica Moldova este parte, precum și operelor publicate pentru prima dată într-un asemenea stat.” Prin introducerea literei f) la art. 6 alin. (1) se asigură aplicarea protecției dreptului de autor și asupra operelor autorilor care sunt cetățeni ai	Nu se acceptă Referitor la sintagma „precum și operelor publicate pentru prima dată într-un asemenea stat”, în sensul că domeniul de acțiune al dreptului de autor prevăzut la art. 6 din Legea nr. 230/2022 să se aplice și în raport cu aceste opere, se consideră că această normă este declarativă. Or, nu poate fi determinat prin legea națională regimul de protecție a operelor în alt stat, atât timp, cât în statul respectiv, acest aspect nu este reglementat/recunoscut.

	statelor membre ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Subtilitatea juridică a articolului 5 alin. (2) din Convenția de la Berna este următoarea. Art. 5 alin. (2) spune, în esență: „Indiferent de prevederile prezentei Convenții, limitele protecției și mijloacele de redresare permise autorului pentru a-și ocroti drepturile vor fi administrate în exclusivitate de legile țării în care se revendică protecția.” Acest alineat subliniază principiul „lex loci protectionis”: protecția efectivă a unui drept de autor pe un anumit teritoriu este determinată de legislația națională a acelui stat, nu de legea țării de origine a autorului sau de prevederile Convenției de la Berna. În art. 6 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, se definesc categoriile de opere protejate și titularii drepturilor. Dacă legea nu include expres autori străini sau opere ale acestora, atunci, conform art. 5 alin. (2) Berna, autorii străini nu pot revendica protecție în RM. Tratatul național al autorilor străini le oferă acestora aceleași drepturi ca și autorilor naționali, dar dacă legea nu include expres autori străini sau opere ale acestora, atunci, conform art. 5 alin. (2) Berna, autorii străini nu pot revendica protecție în RM. Exemplu concret: Fără lit. f) propusă: un compozitor francez sau un scriitor german nu ar putea solicita protecția drepturilor de autor în Moldova, chiar dacă operele lor sunt accesibile publicului în RM.	În ceea ce privește domeniul de acțiune al dreptului de autor asupra operelor ai căror autori sunt cetățeni ai statelor parte la tratatele internaționale în domeniul dreptului de autor la care Republica Moldova este parte, în acest caz, pot fi aplicate prevederile art. 2 alin. (2) și (3) din Legea nr. 230/2022, potrivit căroră: „(2) Persoanele fizice sau juridice străine beneficiază de un tratament egal cu cel al cetățenilor din Republica Moldova în ceea ce privește dreptul de autor și drepturile conexe. (3) În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte norme decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică normele tratatului internațional.”
--	--	--

		Cu lit. f) introdusă: se extinde explicit protecția pentru operele autorilor din state membre ale tratatelor internaționale la care RM este parte, în fapt are loc alinierea cu Convenția de la Berna.	
17.	La art. 64 alin. (5) lit. c) va avea următorul cuprins: „c) să prezinte informații suficient de rezonabile pentru a permite furnizorului de servicii să localizeze conținutul respectiv.” Modificarea propusă la art. 64 alin. (5) lit. c) stabilește obligația furnizorilor de servicii online de a acționa atunci când primesc informații suficient de rezonabile pentru a localiza conținutul presupus ilegal. Scopul amendamentului este: simplificarea procedurii de notificare; facilitarea aplicării mecanismelor de eliminare a conținutului care încalcă drepturile de autor.	Nu se acceptă Se consideră că prevederea în vigoare a art. 64 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 230/2022, potrivit căreia “(5) Notificările titularilor de drepturi sau ale reprezentanților acestora, trimise în baza art. 63 alin. (2) lit. c), alin. (3) lit. b), trebuie: ... c) să indice în mod clar locul în care se găsește conținutul respectiv”, este destul de certă și este dificilă de alocat. Or, nu au fost semnalate eventuale dificultăți de aplicare a respectivei prevederi. Suplimentar, se consideră că caracterul rezonabil atribuit informațiilor ce necesită a fi comunicate de către titularii de drepturi, dimpotrivă atribuie normei un caracter incert și o lipsește de previzibilitate. Or, prin propunerea înaintată nu se sugerează repere minime pentru ceea ce constituie informație rezonabilă. Prin urmare, acest amendament nu poate fi acceptat, deoarece ar transforma o obligație legală certă într-o normă interpretabilă, de natură să genereze insecuritate juridică pentru toate părțile implicate.	
18.	Art. 71 alin. (1) va avea următorul cuprins: „(1) Remunerația compensatorie pentru copia privată se stabilește pentru compensarea atât a autorilor și a altor titulari ai dreptului de autor, cât și a interpreților și producătorilor de opere audiovizuale, videograme și fonograme, opere	Subiectul remunerației compensatorii pentru copia privată și reprografiere, inclusiv actualizarea sau reexaminarea cuantumului actual al acestora presupune întâi de toate o analiză economică complexă ce implică mai mulți factori și consultări cu toate părțile interesate și ar putea constitui obiectul	

	scrise și grafice, ale căror opere, interpretări, opere audiovizuale, videograme și fonograme pot fi reproduse pe echipamente și suporturi materiale de către o persoană fizică exclusiv pentru uz personal, fără obținerea vreunui avantaj economic sau comercial direct sau indirect.” Art. 71 alin. (5) va avea următorul cuprins: (5) Remunerația compensatorie pentru copia privată este egală cu 1,5% pentru echipamente și suporturi materiale, calculată din: Modificarea art. 71 alin. (1) are drept scop clarificarea beneficiarilor remunerației compensatorii pentru copia privată, incluzând în mod explicit: - autorii operelor, indiferent de genul operei (muzicală, audiovizuală, scrisă sau grafică; - titularii drepturilor conexe; - interpreții; - producătorii de fonograme și videograme; - producătorii de opere audiovizuale. Această clarificare contribuie la evitarea interpretărilor divergente în aplicarea mecanismului de compensare. Cuantumul de 1,5% propus pentru remunerația compensatorie pentru copia privată este stabilit ca un nivel moderat și proporțional, care reflectă necesitatea asigurării unui just echilibru între interesele titularilor de drepturi și cele ale utilizatorilor, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.	unui alt proiect de act normativ, condiționată de analiza de impact a acestor mecanisme.
--	---	---

		Nivelul propus ține cont de faptul că prejudiciul cauzat prin copia privată nu poate fi determinat cu exactitate, însă trebuie compensat într-o manieră rezonabilă și efectivă. Totodată, cuantumul este calibrat astfel încât să nu creeze sarcini disproporționate pentru operatorii economici și consumatori, evitându-se astfel distorsiuni pe piață. Prin urmare, procentul de 1,5% reprezintă o soluție echilibrată, în linie cu practicile statelor membre ale Uniunii Europene și cu principiile de proporționalitate și echitate consacrate la nivel european.	
	19.	Articolul 72 alin. (3) - (5) se modifică după cum urmează: „(3) Remunerația compensatorie menționată la alin. (1) se achită de către: a) persoanele fizice și juridice care importă sau produc echipamente utilizate pentru reprografiere; b) persoanele fizice și juridice care importă hârtie destinată reprografierii. (4) Lista echipamentelor, a suporturilor materiale și a hârtiei pentru care se achită remunerația compensatorie, identificată conform Nomenclurii combinate a mărfurilor, aprobată prin Legea nr. 172/2014 privind Nomenclatura combinată a mărfurilor, se aprobă de Guvern. Aceasta poate fi modificată o dată pe an, la propunerea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală sau la solicitarea argumentată a cel puțin unui utilizator sau a unei organizații de gestiune colectivă.	Se acceptă parțial A se vedea pct. 18 din sinteză. Suplimentar, în ceea ce privește periodicitatea actualizării listei echipamentelor și echipamentelor pentru care se achită remunerație compensatorie pentru copie privată și reprografiere, amendamentul corespunzător la art. 71 și 72 din Legea nr. 230/2022 se regăsește în proiectul de lege.

		(5) Remunerația compensatorie pentru reprografiere este egală cu 3%, calculată din: a) valoarea statistică a echipamentelor – pentru importatori; b) prețul de producere, exclusiv TVA – pentru producători; c) valoarea statistică a hârtiei importate – pentru importatori.” Amendamentele propuse la art. 72: - stabilesc categoriile de persoane obligate să plătească remunerația compensatorie; - prevăd modul de stabilire a listei echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se percepe remunerația; - stabilesc cuantumul remunerației compensatorii pentru reprografiere (3%). De asemenea, se introduce posibilitatea modificării anuale a listei echipamentelor și suporturilor materiale, la propunerea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală sau la solicitarea argumentată a utilizatorilor ori a organizațiilor de gestiune colectivă, asigurând astfel flexibilitatea și adaptarea mecanismului la evoluțiile tehnologice și economice. În același timp, legea permite reproducerea operelor pentru uz personal prin mijloace reprografice, ceea ce generează un prejudiciu potențial pentru titularii de drepturi, care trebuie compensat printr-un mecanism eficient și previzibil. Cuantumul de 3% propus pentru remunerația compensatorie pentru reprografiere este determinat având în vedere specificul tehnic și	
--	--	---	--

	economic al activităților de reproducere reprografică, caracterizate printr-un volum mai ridicat și mai sistematic de reproducere a operelor. Spre deosebire de copia privată, reprografierea implică utilizarea intensivă a echipamentelor dedicate, ceea ce justifică stabilirea unui nivel diferențiat al remunerației compensatorii. Cuantumul propus asigură o compensare efectivă a prejudiciului, în conformitate cu principiile dezvoltate în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, inclusiv necesitatea menținerii unui just echilibru între interesele titularilor de drepturi și cele ale utilizatorilor. În lipsa unor criterii exacte de cuantificare a prejudiciului, stabilirea unui procent este inerentă acestui tip de mecanism, însă nivelul de 3% este unul proporțional, rezonabil și aliniat practicilor existente în alte jurisdicții europene.	
20.	Art. 77 alin. (2) și (3) se modifică după cum urmează: „(2) Remunerația echitabilă prevăzută la alin. (1) nu se datorează în cazul în care împrumutul este realizat prin bibliotecile din instituțiile de învățământ primar, secundar ciclul I și secundar ciclul II, precum și din instituțiile de învățământ general cu programe combinate definite conform Legii nr. 160/2017 cu privire la biblioteci.” (3) Cuantumul remunerației pentru copia privată se stabilește în cuprinsul unei singure	Se acceptă parțial Prin proiect, se propunea expunerea art. 77 din Legea nr. 230/2022 într-o nouă redacție, după cum urmează: Articolul 77. Excepții de la dreptul de împrumut public (1) Este permis, fără consimțământul autorului sau al titularului de drepturi, împrumutul public efectuat prin biblioteci, dar cu plata unei remunerații. Dreptul la remunerație nu poate face obiectul unei renunțări din partea autorului sau titularului de drepturi. (2) Remunerația prevăzută la alin. (1) nu se datorează în cazul în care împrumutul este realizat prin

	metodologii, adoptate conform prevederilor art. 99–101.” Amendamentul propus clarifică faptul că remunerația pentru împrumutul public nu se datorează în cazul bibliotecilor din instituțiile de învățământ primar și secundar, în conformitate cu prevederile Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci. Scopul acestei modificări este: susținerea accesului la educație; evitarea sarcinilor financiare suplimentare pentru instituțiile de învățământ.	bibliotecile din instituțiile de învățământ publice, definite conform Codului educației și ale Legii nr.160/2017 cu privire la biblioteci. (3) Remunerația pentru împrumutul public efectuat de bibliotecile de drept public se compensează din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Culturii. Modul de compensare a remunerației pentru împrumutul public, cuantumul și procedura de colectare și repartizare a acestuia se stabilește de Guvern. (4) Cuantumul remunerației pentru împrumutul public efectuat de bibliotecile de drept privat se stabilește prin metodologie, conform procedurii prevăzute la art. 99 – 101”.
21.	Art. 118 se modifică după cum urmează: Alin. (1) va avea următorul cuprins: „(1) La cererea persoanelor specificate la art. 110 alin. (2), instanța de judecată competentă constată încălcarea drepturilor prevăzute de prezenta lege și dispune persoanei care a încălcat un drept prevăzut de prezenta lege și care a acționat cu bună știință sau având motive suficiente de a ști acest lucru plata către reclamant a unor despăgubiri adaptate prejudiciului real suferit de acesta prin încălcarea dreptului său.” Alin. (2) se completează cu literele c), d) și e) cu următorul cuprins: „c) ca alternativă la lit. a) sau lit. b), poate hotărî, încasarea unei despăgubiri de la trei până la zece salarii minime pe țară, pentru fiecare drept încălcat. d) ca alternativă la lit. a), lit. b) sau lit. c), poate hotărî, încasarea unei	Nu se acceptă Prin redacția în vigoare a art. 118 alin. (1) și (2) din Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe, a fost asigurată transpunerea art. 13 alin. (1) din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, potrivit căruia: <i>„La stabilirea daunelor-interese, autoritățile judecătorești:</i> <i>(a) iau în considerare toate aspectele necesare, cum ar fi consecințele economice negative suferite de partea prejudiciată, în special câștigul nerealizat, orice beneficiu fără justă cauză realizat de contravenient și, dacă este cazul, alte elemente în afara factorilor economici, cum ar fi prejudiciul moral cauzată titularului dreptului prin încălcarea drepturilor sale</i> sau

		despăgubiri de la trei până la zece salarii minime pe țară, în cazul utilizării operelor și/sau altor obiecte protejate fără obținerea acordului sau contractului de licență.” „e) ca alternativă la lit. a), b), c) și d), poate hotărî încasarea unei despăgubiri de la 1000 până la 5000 lei pentru fiecare încălcare a dreptului în cazul în care numărul încălcărilor este cunoscut.” Amendamentele propuse la art. 118 clarifică rolul instanței de judecată în constatarea încălcării drepturilor; introduc posibilitatea stabilirii unor despăgubiri alternative calculate pentru fiecare încălcare a dreptului. Această soluție facilitează repararea prejudiciilor în situațiile în care stabilirea exactă a prejudiciului real este dificilă.	<i>(b) ca alternativă la litera (a), pot hotărî, dacă este cazul, să fixeze o valoare forfetară pentru daunele-interese, pe baza unor elemente cum ar fi, cel puțin, valoarea redevențelor sau drepturilor care ar fi fost datorate în cazul în care contravenientul ar fi cerut autorizația de a utiliza dreptul de proprietate intelectuală respective”.</i> Prin urmare, mecanismul reglementat de art. 13 alin. (1) din Directiva 2004/48/CE asigură o corelare strictă între cele două modalități alternative de stabilire a despăgubirilor de către instanța de judecată (analiza cumulativă a factorilor de impact prevăzută la lit. a) și, respectiv, determinarea unei valori forfetare conform lit. b)). În acest context, se consideră că propunerea înaintată excedează cadrului normativ european de referință, extinzând în mod nejustificat obiectul și limitele acestei reglementări.
Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale	22.	Completarea legii cu un nou articol – Articolul 91¹ Despăgubiri, cu următorul cuprins: „Articolul 91¹. Despăgubirile (1) În cadrul procedurilor judiciare inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate de prezenta lege, titularii de drepturi pot solicita: a) recunoașterea drepturilor lor; b) constatarea încălcării acestora; c) încetarea acțiunilor care constituie încălcare; d) repararea prejudiciului cauzat. (2) Instanța de judecată stabilește despăgubirea ținând cont de:	Nu se acceptă Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe conține deja prevederi cu referire la despăgubiri (art. 118) și care sunt în deplină conformitate cu art. 13 din Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală.

		a) prejudiciul real suferit, inclusiv venitul ratat; b) profitul obținut ilegal de persoana care a încălcat drepturile; c) circumstanțele cazului. (3) Alternativ, la cererea titularului de drepturi, instanța poate dispune plata unei compensații echitabile, stabilite forfetar, în cuantum de la 1 000 lei până la 500 000 lei pentru fiecare drept încălcat, indiferent de dovada prejudiciului efectiv.	
	23.	La art. 71 alin. (5) va avea următorul cuprins: „(5) Remunerația compensatorie pentru copia privată este stabilită la un nivel de cel puțin 2%, calculată din: a) valoarea statistică a echipamentelor și a suporturilor materiale importate – pentru importatori; b) prețul de producere al echipamentelor și al suporturilor materiale, fără taxa pe valoarea adăugată – pentru producători.”	Subiectul remunerației compensatorii pentru copia privată și reprografiere, inclusiv actualizarea sau reexaminarea cuantumului actual al acestora presupune întâi de toate o analiză economică complexă ce implică mai mulți factori și consultări cu părțile implicate și ar putea constitui obiectul unui alt proiect de act normativ, condiționată de analiza de impact a acestor mecanisme.
	24.	La art. 72 alin. (5) va avea următorul cuprins: „(5) Remunerația compensatorie pentru reprografiere este stabilită la un nivel de cel puțin 2%, calculată din: a) valoarea statistică a echipamentelor – pentru importatori; b) prețul de producere al echipamentelor, fără taxa pe valoarea adăugată – pentru producători; c) veniturile obținute din serviciile de copiere – pentru subiecții prevăzuți la alin. (3) lit. b).”	A se vedea pct. 23 din sinteză.